

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (fél címe 3 II/3.; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a ... Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen vállalkozói díj visszakövetelése, kötbér megfizetése, elmaradt vállalkozói díj megfizetése iránt indult perében a Balassagyarmati Törvényszék 2017. július 13. napján meghozott 7. G.20.301/2015/67. számú ítélete ellen a felperes részéről 69. sorszám alatt, az alperes részéről 71. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes által felperesnek teljesítendő marasztalási összeget 172.520 (százhetvenkettőezer-ötszázhusz) EUR-ra felemeli azzal, hogy 60.000 (hatvanezer) EUR után a kamatfizetés kezdő időpontja 2011. november 18. napja;

a felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 658.000 (hatszázötvennyolcezer) forint + áfa összegre leszállítja, míg az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú eljárási illeték formájában felmerült perköltség összegét 495.000 (négy száz kilencvenötezer) forintra felemeli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg 375.000 (háromszázhetvenötezer) forint fellebbezési illetékből és 75.000 (hetvenötezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperessel 2010. április 30. napján kötött vállalkozási szerződés (továbbiakban: szerződés) és a 2011. június 24. napján kelt megállapodás (továbbiakban: megállapodás) alapján 112.520 euró tőke és annak 2014. július 10. napjától az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata, valamint 392.250 euró késedelmi kötbér és annak 2011. november 18. napjától számított kamatai, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a régi Ptk. 361. § (1) bekezdése és 246. §-ai alapján. Előadta, hogy a felek közötti szerződés alapján 2011. november 18-án jogfenntartással vette át az alperes teljesítését és vállalkozói díj jogcímén 1.129.680 eurót fizetett részére. Az alperesi teljesítés utóbb történt felmérés alapján 954.399 euró értékű. A kifizetett és az alperes által teljesített érték különbözetébe - 175.280 euró - beszámította a 62.760 euró összegű teljesítési biztosítékot, ennek különbözeteként 112.520

eurót érvényesített. Kifejtette, hogy az alperes sem 2011. június 30-án sem későbbi időpontban hibásan és hiányosan teljesített, ezért a felek között 2011. június 24-én kötött megállapodás nem lépett hatályba. Az alperes teljesítési aránya állítása szerint 2011. június 30. napján 67 %-os mértékű volt.

Ezentúl az alperes a dokumentáció átadása tekintetében is elmulasztotta a póthatáridőt, ezért 392.250 euró kötbér igénye megnyílt az alapszerződés 8.2 bekezdése szerint. Ebben a körben hangsúlyozta, hogy az alperes késedelme a 2011. június 30-ai póthatáridő lejártát követően mind a szakipari munkák, mind a dokumentációs szolgáltatási kötelme tekintetében is megnyitja a vállalkozási szerződés szerinti maximális kötbér összegét.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Utalt arra, hogy az ellenkérelméhez A/7 számon csatolt, a közjegyző előtti előzetes bizonyítás során beszerzett ... villamosmérnök szakvéleménye igazolja a megrendelő felperes késedelmét és azt, hogy ennek okán nem tudta a határidőket tartani. A szakértői véleményből az is megállapítható, hogy az ütemtervet a felperes nem tartotta, a munkaterületek nem álltak rendelkezésre a kazánház kivételével egyéb munkaterületeken, mint a kompresszorház, hűtőgépház.

Erre tekintettel a határidőket 2010. november 2-án felmondta.

Ezen túl viszontkeresetet terjesztett elő és a felperest 168.379 euró összegű vállalkozói díj, valamint az 5% visszatartásnak megfelelő 62.760 euró megfizetésére kérte kötelezni a 2011. június 24-én kötött megállapodás alapján. Az elmaradt vállalkozói díj jogalapjaként a régi Ptk. 313. §-át jelölte meg, utalva a 300. § (1) bekezdésében foglaltakra, valamint a megállapodás 2.3/3. pontjára hivatkozással. A biztosíték vonatkozásában a régi Ptk. 300. § (1) bekezdését és a megállapodás 2.4/3. pontját hívta fel.

Álláspontja szerint a 2011. június 24-ei megállapodás hatályos. Kiemelte, hogy a határidő betartása nem tekinthető olyan jövőbeli eseménynek, amely bizonytalan, hiszen jelentős mértékben függ a felek magatartásától, ezért nem felel meg a régi Ptk. 228. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztő feltételnek. Állította, hogy a műszaki vállalkozás teljesült, a munkák már 2011. májusában befejező stádiumban voltak, ezért 2011. június 30-án a teljes projekt átadás-átvétele megvalósult. Ennek tényét igazolja, hogy a felperes a teljesítést készre jelentette a beruházója felé 2011. június 20-án. Az előírt 2011. június 27-ei határidőre a hiánypótlásokat, kiegészítő munkákat befejezte. Ezt követően is együttműködött a felperessel és a június elején és augusztus elején közölt újabb, a megállapodás előtt még nem ismert hibajegyzéken feltüntetett hibák kijavítását is folyamatosan végezte. Állította, hogy a rendszer már 2011. június 30-án rendeltetésszerűen üzemelhetett, a beruházó pedig 2011. augusztus 15-én birtokba vette a létesítményt. Kiemelte, hogy nem a beruházónak volt köteles átadni a szerződés tárgyát, hanem a felperesnek, mivel a szerződés szerint a felperessel állt jogviszonyban. A megállapodást követően vele közölt hibalisták olyan tételeket is tartalmaztak, amelyek nem a szerződés műszaki terjedelmébe tartoztak, illetve más vállalkozók magatartására, hibájára voltak visszavezethetők. Az átvételi eljárás felfüggesztésére nem a magatartása miatt került sor. Az automata üzemmód, illetve az MSR szekrényben megvalósítandó érintésvédelem az irányítástechnikai szerelési szerződéshez tartoznak, amellyel kapcsolatban a választott bíróság előtt volt eljárás a felek között.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 112.520 eurót és ennek 2014. július 10-től a kifizetés napjáig számított, az Európai Központi Bank alapkamata + 3% mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 700.000 forint + áfa perköltséget fizessen meg.

Az alperes viszontkeresetét elutasította és kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 324.000 forint perköltséget fizessen meg, egyebekben pedig megállapította, hogy a felek a költségüket maguk viselik.

Határozata indokolásában tényként rögzítette, hogy a felek között vállalkozási szerződés megkötésére került sor 2010. április 30-án, amelyben a felperes mint megrendelő, az alperes mint vállalkozó vett részt. A vállalkozás tárgya a ... villamossági munkáinak elvégzése, az energia központ kulcsrakész kivitelezésének részeként a villamos tervezés és kivitelezés. A szerződés mellékletét képezte az LV.13 jelű műszaki specifikáció.

A szerződés szerint a felperes más vállalkozók munkáját is igénybe veszi, ezért az alperes köteles a munkaterületet biztosítani és közreműködni a kivitelezés zökkenőmentes és határidőn belül történő megvalósítása érdekében. Idézte a vállalkozási szerződés vállalkozói díjra, a díjfizetés ütemezésére, a visszatartásra, az átvételre vonatkozó rendelkezéseit, továbbá a kötbér kikötésre vonatkozó rendelkezést és a szerződéshez csatolt Általános Szerződési Feltételek C. pontjában foglaltakat. Megállapította, hogy az alperes a villamoskivitelezési munkákat 2011. május 16-án készre jelentette, kérte az átadás-átvétel kitűzését, a felperes a készre jelentést 2011. június 18-án elutasította arra hivatkozással, hogy egyes munkák nem kerültek elvégzésre, ilyenek a kábel és kábeltálcák, az MSR szekrények jelölései, a hibalisták felszámolása, világítási elosztók véglegesítése. A hiányzó és hiányos munkákat 2011. június 20-ig kérte befejezni.

A felek között 2011. június 24-én egy megállapodás jött létre, amelyben - többek között - az eredeti szerződésben foglalt határidőket módosították. Eszerint a felperes bejelentette, hogy a megállapodásban foglalt hiánytalan teljesítés esetén átalányáras szerződésre kíván áttérni, a teljes projekt átadás-átvételének pedig 2011. június 30-ig kell megtörténnie. A szerződéses munkák hiánytalan befejezésének határidején túl a felek megállapodtak abban, hogy az utóbb megrendelt kiegészítő munkák befejezésének határideje 2011. június 27. napja. Idézte a megállapodás 2.2. pontját, továbbá a 2.4. pontját. Utalt arra, hogy a szerződést záró klauzula szerint - amelyet a felek helybenhagyóan aláírtak -, amennyiben a megállapodásban foglaltak az alapszerződések bármilyen rendelkezésével ellentétesek lennének, úgy a felek e vonatkozásban a megállapodást tekintik irányadónak. A megállapodás mellékletét képezte a L.V specifikáció szerinti munkák felmérése. Ezt a mellékletet a felperes képviselője külön nem írta alá.

A 2011. június 29-én kelt átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint az alperes az abban felsorolt átadási dokumentációkat a felperes részére mind a két különböző szerződés tekintetében együttesen átadta. A felperes 2011. július 5-én tájékoztatta az alperest arról, hogy néhány hiányosságot észlelt. A minőségi és tartalmi ellenőrzésre még nem került sor. A beruházó - a ... - jelezte, hogy az átvételi bejárást 2011. július 4-én megkezdték, azonban az ellenőrzési és megvalósulási dokumentációk nem kellően részletezettek és a megvalósulási tervek részben nem felelnek meg a valós kivitelezési állapotnak, ezért az MSR és a villamos berendezések átadás-átvételi bejárást felfüggesztették. A felek között kialakult jogvita során az alperes 2011. október 17-én kelt e-mail levelében közölte a felperes üzletág vezetőjével, hogy a hiba- és hiánypótlást a ... és a felperes által 2011. október 3-ig felvett hiba és hiánypótlási munkák tekintetében elvégezte és kérte a végteljesítés igazolását.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában rögzítette, hogy az eljárás során beszerzett ... és ... igazságügyi szakértők szakvéleményét elfogadta, amely szerint az alperes teljesítésének műszaki készültsége 2011. június 30-án 78,2%-os mértékű volt és a munkák ellenértéke 954.399 euró, a pótmunkák értéke pedig 196.019 euró összegű volt. A műszaki szakértő kiegészített szakvéleményében a 2011. december 14-ig terjedő időszakban a felperes által elvégzett munkák értékét 76.746.504 forintban határozta meg. A munkavédelmi szakértő véleménye szerint az átadási hibajegyzékben megjelölt 8 hiba folytán a közvetlen érintés elleni védelem nem volt biztosítva, 18 földelési hiba volt. A feltárt hibák javíthatóak voltak, az ideiglenes beüzemelést lehetővé tették a végleges használatbavételig. A villamosszerelési szerződés 2011. június 30. napjára 100%-ban nem teljesült.

A perben meghallgatott felperesi és alperesi tanúk a felperesi és az alperesi álláspontot támasztották alá. A perbeli jogvita lényeges pontjait képezte, hogy a felek közötti 2011. június 24-én kötött

megállapodás hatályba lépett-e, ennek alapján átalányáras elszámolásra áttértek-e a felek, az alperes a teljesítéssel és a dokumentációk átadásával késedelembe volt-e és az alapszerződés szerinti kötbérfizetési kötelezettség mellőzésére vonatkozott-e a megállapodás. Jogértelmezése a felfüggesztő feltétel és a megállapodás hatályosulása tekintetében a felek álláspontjától eltérő volt. Arra a megállapításra jutott, hogy a felek a teljesítés határidejét közös megegyezéssel módosították a megállapodás szerint. A megállapodásban jelzett „hiánytalan” teljesítés csak az átalányárra történő áttérés tekintetében volt felfüggesztő feltételként értelmezhető, az egész megállapodásra nem vonatkozott. Nyilvánvalóan a felek a teljesítési határidőket módosítani kívánták és amennyiben a hiánytalan teljesítés az egész megállapodás hatályára vonatkozott volna, úgy a teljesítési határidők módosítása sem lépett volna hatályba.

Azt a felperesi magatartást, hogy a beruházója felé 2011. június 20-án készre jelentett, és a beruházó sürgetése miatt volt kénytelen a megállapodást aláírni és átvenni a dokumentációt, úgy értékelte, hogy az átadás-átvétel a felek között megtörtént. A felperes, ismerve a hiányosságokat, az alperes teljesítését átvette, elfogadta és a régi Ptk. 405. § (1) bekezdése, valamint a 407. §-ban foglalt kötelezettségének nem tett eleget. A részben hibás teljesítésről való nyilvánvaló tudomása ellenére elmulasztotta a hivatkozott jogszabályhelyben foglaltak végrehajtását. Kiemelte, hogy a megállapodás nem hibátlan, hanem hiánytalan teljesítést írt elő, amely mennyiségi fogalmat takar és a hiány a dokumentumok átadásának elmulasztásában nyilvánul meg. A dokumentációk átadása csak 61%-os mértékű volt, ezért az átalányár alkalmazásának nem volt helye, amely az alperesi viszontkeresetet megalapozatlanná teszi.

A szakértői vélemény alapján is igazoltnak tekintette, hogy a felperes saját maga vagy más vállalkozásokkal olyan javításokat és munkálatokat végzett, illetve végeztetett el, amely az alperes teljesítési körébe tartozott. A teljesítés hibája folytán a régi Ptk. 306. § (3) bekezdése szerint a felperes a hibát maga javíthatta ki vagy mással kijavíthatta a kötelezett költségére. A szakvélemény kiegészítésében kimunkált 76.746.564 forint megfizetésére irányuló felperesi igényt elfogadva kiemelte, hogy ettől kisebb összegű, 112.500 eurós díjra tartott igényt a felperes, amely a keresetlevél szerinti 308 forintos átváltási árfolyamon számolva 34.650.000 forintnak felel meg.

Mindezekre tekintettel a felperes kereseti kérelmét 112.500 euró tekintetében megalapozottnak tartotta a régi Ptk. 306. § (3) bekezdése alapján.

Utalt arra, hogy a szakértői vélemény megállapításai összhangban voltak a perben csatolt más bizonyítékokkal, amelyet a választott bíróság előtt folyó eljárásban használtak fel a felek. A szakértői vélemény igazolta azt is, hogy a villamosszerelési munkáknak az alperes teljesítése során nem voltak rendeltetésszerű használatot gátló hibái a 2011. június 30-ai átadás-átvétel időpontjában. A feltárt hibák passzív, elsősorban dokumentációs és esztétikai hibák voltak, amelyek az üzemi próbákat nem gátolták. Mindezek egybevetésével utalt még arra, hogy a munkavédelmi szakértő nyilatkozatának nem tulajdonított lényeges jelentőséget, aki ugyan kiemelte, hogy munkavédelmi szempontból nem volt hibátlan a teljesítés, de beüzemelésgátló hibákat munkavédelmi szempontból a szakértő nem észlelt.

A kötbérigény tekintetében kiemelte, hogy a felek közötti megállapodás záró rendelkezése szerint a kötbér érvényesítése kizárt volt, hiszen a megállapodás az átalányár elszámolás kivételével hatályba lépett, azt a felperes később nem támadta meg, semmisségére nem hivatkozott.

Megjegyezte, hogy amennyiben az alapszerződés szerinti feltétel lenne érvényes, a felek közötti megállapodástól függetlenül, abban az esetben is a szerelési munkák átadásával az alperes nem esett volna késedelembe, hiszen azt a felperes átvette. Az a körülmény, hogy a hibákat folyamatosan javítani kellett az átadást követően, nem jelent késedelmet, az a szavatossági igények fogalmi körébe tartozik. A megállapodás kizáró feltételének hiányában a dokumentáció átadási késedelme lehetne legfeljebb kötbérfizetési kötelezettségére okot adó körülmény, amely során viszont figyelembe kell venni, hogy a szakértői vélemény szerint a dokumentációk átadásának késedelme nem volt olyan mérvű, hogy az a beüzemelést gátolta volna, ezért a régi Ptk. 247. §-a alapján a

kötbér mérséklésének lehetősége is fennállna.

A felperesi kése delmi kamatigény tekintetében utalt arra, hogy a felperes euróban kérte az alperes marasztalását, ezért a felek közötti szerződés szerinti Európai Központi Bank alapkamata + 3% mértéket kellett alkalmaznia. A perköltségről a kereset és a viszontkereset tekintetében is a pernyertesség és pervesztesség arányában döntött.

Az ítélettel szemben mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet kötbérkövetelést elutasító részében történő megváltoztatását és az alperest a kereseti kérelemmel egyezően 392.250 euró kése delmi kötbér megfizetésére kérte kötelezni, másodfokú perköltség iránti igényt előterjesztett.

Kiemelte, hogy a felek közötti 2011. június 24. napján létrejött megállapodás 1. pontja második mondata szerint 2011. június 20. napján nem történt meg a felek közötti átadás-átvétel. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint 2011. június 29-én sem történt meg az átadás-átvétel. Az A/5 számon benyújtott perirat által igazoltan villamosdokumentációkat vett át az alperestől, amelyek jelentős hibákat tartalmaztak és hiányosak voltak.

A perben beszerzett villamos- és munkavédelmi szakértői vélemények az átadott dokumentáció készült ségének mértékét 61%-ban állapították meg, amelyként nyilvánvalóan nem tekinthető rendeltetésszerű használatra alkalmasnak. ... munkavédelmi szakértő egyesített szakvélemény 14/24. oldalának utolsó, a 15/24. oldalának első bekezdésében, továbbá a 2017. május 22-ei kiegészítő szakértői nyilatkozatban foglaltak szerint az érintésvédelmi szabványossági felület, az úgynevezett ÉV jegyzőkönyv, amely az átadási dokumentáció egyik leglényegesebb része, hiányzott. A kiegészítő szakértői vélemény kifejezetten megállapította, hogy az alapszakértői véleményben felsorolt 8 darab ÉV hiba, valamint az ÉV jegyzőkönyv hiánya miatt jogos volt az átadás-átvétel megtagadása a felperesi megrendelő részéről. Kiemelte, hogy a perbeli vállalkozási szerződés 6.6 pontja első bekezdésének második mondata rögzíti, hogy megtagadható az átadás-átvétel, ha a dokumentációk szolgáltatása hiányos, illetve nem megfelelő. Utalt arra, hogy a villamos igazságügyi szakértő a tételes felmérés szerinti ténylegesen megvalósult villamos munkák mértékét 954.399,6 EUR összegben állapította meg, amely 67%-os mértékű alperesi műszaki készült ségnek felel meg 2011. június 30. napján. Hangsúlyozta, hogy 2011. június 20-án kármegelőzés végett tett készre jelentést a beruházója felé annak reményében, hogy az átadás-átvételi eljárás 2011. júliusában megindulhat. Vitatta, hogy 2011. június 30. napján a peres felek között átadás-átvétel történt, ezzel szemben 2011. december 14-én kelt átadási bizonylat és az átadás-átvételi jegyzőkönyv, valamint a 2011 augusztusában felvett, úgynevezett célelézési jegyzőkönyv és a beruházó munkavédelmi szakterületének nyilatkozata, továbbá a csatolt villamos hibalisták és a dokumentációs hibalisták egyértelműen cáfolják a 2011. június 30-ai átadás-átvétel megtörténtét. Az alperes 2011. május 16. napján kelt készre jelentését elektronikus levéllel elutasította, ezt követően az alperestől ismételt készre jelentésnek tekinthető iratot 2011. október 17. napján kapott. ... igazságügyi szakértő 52. szám alatti kiegészítő szakvéleményének 2. oldal első és második bekezdése szerint 2011. december 14. volt a műszaki átadás-átvétel befejezésének napja.

Ezen túl az alperesi 61/A szám alatti beadvány II. számú bekezdése szerinti nyilatkozata - amely szerint a mű üzemeltetése és használatba vétele 2011. augusztus 23-án kezdődött - arra utal, hogy az alperes elismerte, hogy 2011. június 30-án nem volt üzemeltetési használatba vételre alkalmas a teljesítése. A próbaüzem 2011. augusztus 23-án indult, amely alapján az alperesi kése dellem megállapítható. Amennyiben az alperes 2011. június 20-án teljesített volna, akkor a felek közötti, 2011. június 24-ei megállapodás megkötésére nem került volna sor és nem kellett volna hibátételeket felsorolni. A perbeli alapszerződés elválaszthatatlan része a LV 13. műszaki specifikáció, amely 9. és 10. pontjai az átadás-átvételt szabályozták. A villamosszakértői vélemény,

valamint az F/15 számú hibakigyűjtés tanúsága szerint az átadás-átvételi eljárás 2011. július 5. napján indult és 2011. augusztus 23-án zárult, amikor a próbaüzem indult, amely 2011. december 14. napján zárult. Ez szintén azt igazolja, hogy a tényleges átadás-átvétel ez utóbbi időpontban fejeződött be, valósult meg. Ezen túl előadta, hogy az alperes a próbaüzemig le sem vonult a területről, maga is munkát végzett, javított. A beruházó által észlelt nagyszámú hiba meggátolta a felek közötti átadás-átvételi eljárást. Kiemelte, hogy az alperes készre jelentését elutasította, az alperes üzemeltette a létesítményt, a birtokot nem adta át. A próbaüzem kezdésére alkalmas műszaki állapot 2011. augusztus 23-án valósult meg munkavédelmi és munkabiztonsági szempontból is, amelyet az egyesített szakértői vélemény igazol.

A kötbérigényéről a június 24-ei megállapodással nem mondott le, a megállapodás záró rendelkezése ilyen kikötést nem foglal magában, ellenkezőleg a 2.4/1. pont kifejezetten azt rögzíti, hogy a feleknek a jelen megállapodásban foglaltak hiánytalan teljesítése esetén követelésük nincs és a jövőben sem támasztanak ilyen igényt egymás felé. Mivel a hiánytalan teljesítésre igazolható módon nem került sor, ezért a felfüggesztő feltétel nem állt be, az alapszerződés rendelkezései pedig változatlanul irányadóak. A megállapodás nem ellentétes az alapszerződéssel és azt nem írja felül. Utalt a régi Ptk. 207. § (4) bekezdésében foglalt, a jogról történő lemondás szabályaira, amelyet álláspontja szerint nem lehet kiterjesztően értelmezni. Mivel 2011. június 30-ára az alperes nem valósította meg a művet, nem teljesítette a póthatáridőket, ezért a kötbérigénye megalapozott.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset egészbeni elutasítását, a felperes viszontkeresete szerinti és perköltségben való marasztalását kérte. Az elsőfokú ítéleti ténymegállapítás körében vitatta, hogy a felperes az alperes kötelezettségi körébe, teljesítési terjedelmébe tartozó munkákat igazolhatóan végzett. Állította, hogy a kirendelt szakértők véleménye ebben a kérdéskörben nem teljes körű, a felperesi igényt alátámasztó okiratokat a szakértők a saját nyilatkozatuk szerint sem vizsgálták tételesen. Ezen túl jelentőséget tulajdonított annak, hogy az állított munkavégzések mely időszakban történtek, 2011. június 30-át megelőzően vagy azt követően. Amennyiben a megelőző időszakban történtek a munkák, akkor egyik fél által sem vitatottan az eredeti szerződésben rögzített felmérés alapú elszámolási rendszer volt az irányadó és nyilvánvalóan csak azt számolhatta el, amit maga végzett el, a felperes által esetlegesen elvégzett munkákat nem. A felperesnek a 2011. június 24-én kelt megállapodás alapját és mellékletét képező, az addigi felméréseket lezáró tételek alapján kellett volna érvényesíteni a korábban helyette elvégzett munkákat, amelyet elmulasztott érvényesíteni. Ennek hiányában pedig a 2011. június 30-a előtt felperes által végzett munkák nem érvényesíthetők vele szemben. Amennyiben 2011. június 30-a után végzett a felperes helyette munkát, úgy azokat csak szavatosság, illetve jótállás keretében végezhetné, amely esetben az elszámolást a felek közötti villamosszerződés alapján lehet és kell megtenni. A villamosszerződés 10. pontja szerint pedig a felperes csak akkor jogosult az alperes teljesítésének terhére munkát végezni vagy végeztetni, ha a vállalkozó a munkavégzést megtagadja vagy határidő előtt levonul. Arra a perben adat nem merült föl, hogy ezen feltételek megvalósultak volna, az alperes végig közreműködött a hibák kijavításában, ledolgozta a hibajegyzéket, nem vonult le határidő előtt a területről és nem is tagadta meg a munkát.

Ismét hivatkozott arra, hogy a szakértő nem vizsgálta tételesen a felperes által elvégzett munkák alátámasztására becsatolt számlákat és kimutatásokat, másrészt nem minden felperesi tétel tartozhatott az alperes teljesítési terjedelmébe és az sem igazolt, hogy a teljesítésével okozati összefüggésben vált szükségessé a felperesi munkavégzés. A szakértő feltétel nélkül fogadta el a felperesi igény alátámasztására becsatolt számlákat és kimutatásokat annak ellenére, hogy többször indítványozta azok tételes vizsgálatát. A szakértők 52. sorszám alatt peres iratokhoz csatolt szakvéleményben feltüntetett 49.603.005 forint értékű munka kétszeresen került felszámításra, tekintettel arra, hogy az a választott bírósági eljárásban már értékelésre és elszámolásra került a felek közötti, úgynevezett MSR szerződés alapján. Kiemelte, hogy az adott összeghez tartozó

munkák egymással megegyeznek, az egyetlen eltérés a választottbíróági eljárásban és jelen perben csatolt szakvéleményhez rendelt táblázatokban, hogy a perbeli táblázat olyan tételeket is tartalmaz, amely az MSR szerződés hatálya alá tartozik.

A kiegészítő szakvélemény 3. számú táblázatában pedig olyan tételek szerepelnek, amelyek 2011. június 30-át követő időszakra vonatkoznak, olyan jótállás keretében történt munkavégzések, amelyekre nézve nem állapítható meg az alperesi munkavégzés megtagadása. Álláspontja szerint a 2011. június 24-ei megállapodás tekintetében nem lehet részleges hatályba lépésről beszélni, mivel a megállapodás a felek egységes akaratát tükrözi. A régi Ptk. szerint feltételként csak jövőbeli bizonytalan eseményt lehet meghatározni, amelynek bekövetkezte a felek akaratától és magatartásától független. A hiánytalan teljesítés pedig szubjektív tényező, amelynek bekövetkezése mindkét fél magatartásától függ.

Állította, hogy a szerződést teljesítette, hiszen az átvételt az alapszerződés ÁSZF C/4. pontja szerint csak lényeges, a rendeltetésszerű használatot gátló hiányosságok esetén lehet megtagadni. Ebből következik, hogy a hiba és hiánymentes teljesítés fokát a rendeltetésszerű használatra alkalmasság határozta meg. Kiemelte, hogy a hiánytalanság minőségi elvárásokra is vonatkozik, a perbeli esetben pedig a rendeltetésszerű használatra való alkalmasságot jelenti. Mivel a felperes a hiányosságok ismeretében jogfenntartás nélkül vette át 2011. június 30-án tőle a munkát, ezért a régi Ptk. 316. § (1) bekezdése alapján elvesztette a jogát arra, hogy szerződésszegésre hivatkozzon. A felek közötti 2011. június 24-ei megállapodás melléklete a feleket köthette függetlenül attól, hogy azt a felperes aláírta-e vagy sem, hiszen a megállapodás részét képezte a melléklet. Utalt arra, hogy a megállapodásban rögzített végösszegek, melyek tételes kimutatását a melléklet tartalmazza, a felek egyező akaratának megfelelő összegek. Amennyiben vita merült fel abban, hogy a melléklet a megállapodás részét képezte-e vagy sem, úgy a régi Ptk. 207. § (1) bekezdését kellett volna alkalmazni, amelyet az elsőfokú bíróság elmulasztott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel érintett részében történő helybenhagyására és az alperes perköltségben való marasztalására irányult. Kiemelte, hogy a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény szerint az alperes helyett, az alperes műszaki terjedelmébe tartozó 76.746.564 forint összegű munkát végzett, amelyhez képest csupán a 112.500 eurónak megfelelő 34.650.000 forint összeget érvényesített. Ismételten utalt ... igazságügyi szakértő 52. sorszám alatti kiegészítő szakértői nyilatkozat 1/3. és 1/4. pontjaira, amelyben rámutatott arra, hogy az elvégzett munkák az alperes műszaki terjedelmébe tartoztak és a műszaki követelményrendszer részét képezték. A felperes által csatolt számlák valóságtartalmát a szakértő ellenőrizte és az 58. sorszám alatti kiegészítő szakvélemény 2. pontjában hivatkozott arra, hogy a felperesi követelés szakértői szempontból megalapozott. A szakértő ugyancsak utalt arra, hogy a választottbíróági eljárásban alkalmazott számítástól független az adott perben történő számítás jogalapja, ezért a 2011. január 2. és 2011. július 30-ai időszakra számított, az alperes terjedelmébe tartozó elektromos munkák értékét képező 49.603.005 forint nem duplázódik. A szakértő úgy nyilatkozott, hogy a felperes által elvégzett munkák indokoltak voltak, melyet bizonyít a hibalistákban rögzített vizsgálat, valamint a követelményrendszernek tételes hivatkozásai is tartalmazzák ezeket a munkákat. Ismételten kiemelte, hogy a kirendelt szakértők a villamosdokumentáció készültségét 2011. június 30. napján 61%-os mértékűnek, az alperesi műszaki kivitelezési szintet pedig 67%-os mértékűnek tartották, amelyből következik, hogy a megállapodásban foglalt feltétel nem teljesült, ezért az átalányelszámolás tekintetében a megállapodás a felek között nem lépett hatályba. A választottbíróság ítéletében megállapította (ítélet 52-55. pontok), hogy a határidőre történő hiánytalan teljesítés, mint felfüggesztő feltétel nem következett be, ezáltal a megállapodás hatályba lépésének elmaradása is ítélt dolog. Mivel az alperes a megállapodás szerinti póthatáridőt és a kiegészítő munkák befejezéseként előírt 2011. június 27-ei határidőt sem teljesítette, ezért az átalányáras elszámolásra történő áttérés feltételei nem következtek

be.

A felek által nem vitatottan 1.129.680 euró összeget fizetett az alperes részére, ezért a tételes felmérés alapján megállapított 954.399,61 euró értékű alperesi munka figyelembevételével túlfizetésben van 459.527 euró összeggel, amelyhez képest csupán 112.520 euró tőkeösszeget és annak kamatait igényelte túlfizetés jogcímén. Ezért téves és irreleváns az alperesi okfejtés, amely szerint jelentősége van annak, hogy mikor végzett az alperes helyett munkát. Az alperes a 2017. június 22. napján kelt összefoglaló irata III. pontja első bekezdésének második mondatában elismerte, hogy részére a felperes az F/32 szám alatt csatolt átutalási bizonylatok által igazoltan megfizette az 1.129.680 EUR összeget. A perben bizonyított, hogy az alperest jelentősen túlfizette. Ismételten kiemelte, hogy a felek között 2011. június 30. napján nem történt átadás-átvétel. Utalt arra, hogy az átadásnak az elemei - a munka befejezése, szerződészerű felajánlás, munkaterületről történő levonulás, birtokbavétel - nem valósultak meg. Az alperes saját előadása is igazolja, hogy a munkaterületen tartózkodott, ott folyamatosan hibajavítási és hiánypótlási munkát végzett, a munkaterületről 2011 novemberében vonult le. A felek előzményi levelezésének iratából megállapítható, hogy az alperest többször eredménytelenül hívta fel a szerződészerű teljesítésre, ezért jogosult volt az alperes műszaki terjedelmébe tartozó munkákat az alperes költségére elvégezni, az anyagokat beszerezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezéssel támadott, a felperes kötbér iránti igényét elutasító részében történő helybenhagyására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felek kölcsönös egyetértésben módosították a teljesítési határidőt, amelyet a megállapodás rögzít. A megállapításban rögzített 2011. június 30-ai határidőben a csatolt alapszakvélemény és kiegészítő szakvélemények is azt igazolják, hogy a létesítménynek rendeltetésszerű használatot gátló hibája nem volt, a felek között az átadás-átvétel megtörtént. Mindezek alapján teljesítéssel nem esett késedelme. A felperesi munkavégzéssel kapcsolatban a fellebbezésében foglaltakat megismételte. A megállapodáshoz csatolt melléklet közös felmérésnek tekinthető még abban az esetben is, hogyha az az alperes felmérésén alapul. A felmérés alapján meghatározott vállalkozói díjat a megállapodás aláírásával a felperes elfogadta. Előadta, hogy a viszontkereseti igénye nem az átalánydíjra vonatkozott, bár a megállapodás ezt a terminológiát használja, az abban szereplő vállalkozói díjat az addig elvégzett felmérés eredményének kell tekinteni. Kiemelte, hogy a választottbírósnak az a megállapítása, mely szerint a megállapodás nem lépett hatályba, semmiképpen nem tekinthető ítélt dolognak és ehhez a bíróság kötve nincs. Állította, hogy a 2/2002. PJE határozat megállapításai nem vonatkoztathatóak jelen perre. A felperesi munkavégzés kapcsán a ... felmérése tekintetében a korábbi nyilatkozatait tartotta fenn.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

A fellebbezések az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem irányultak. Az ítélet tábla olyan, a Pp. 252. § (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértést nem észlelt, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését teszi szükségessé. Ugyancsak nem látott okot a (3) bekezdés szerinti további bizonyítás lefolytatására sem.

Az elsőfokú bíróság a kialakított jogi álláspontját a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltak szerint indokolta, a jogszabályhelynek megfelelően indokát adta annak is, hogy miért nem tulajdonított jelentőséget a beszerzett munkavédelmi szakértői nyilatkozatokban foglaltaknak, ezért az elsőfokú bíróság eljárása során nem valósított meg eljárási szabálysértést.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet érdemben a fellebbezések alapján teljes terjedelmében vizsgálta.

Az ítélet tábla a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A peres felek között a ... elnevezésű energiaközpont létrehozásával kapcsolatban a perbeli vállalkozási szerződés mellett az irányítástechnikai tervezési és kivitelezési munkák elvégzésére 2010. június 8-án ... számon egy másik vállalkozási szerződés megkötésére is sor került (úgynevezett MSR szerződés). E szerződéssel kapcsolatos jogvitájukban a felek a Magyar Kereskedelmi- és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróóság hatáskörét és illetékességét kötötték ki. A választottbíróóság a számon 2016. március 9-én kelt ítéletével a jogvitát elbírálta. A perbeli szerződést is részben módosító 2011. június 24-én kelt megállapodás hatályával kapcsolatban a választottbíróósági ítélet indokolása 52-55. pontjában megállapításokat tartalmaz.

Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete érdemi felülbírálatának, nincs eljárási akadálya.

Döntésével az ítélet tábla nagyobb részben egyetért, a felperest illető vállalkozói díj mértéke és az alperesi viszontkereset elutasítása tekintetében, míg a felperesi kötbérigény vonatkozásában az ítélet tábla eltérő álláspontra helyezkedett. A fellebbezések alapján a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

I. A felperesi fellebbezés

I.1. Kötbérigény

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a kötbérigény jogalapja nem állapítható meg, mivel a felek közötti megállapodás záró rendelkezése szerint annak érvényesítése kizárt.

A felperes ezzel szemben következetesen arra hivatkozott, hogy a megállapodással nem mondott le ezen igényéről és a megállapodás ebben a tekintetben nem ellentétes az alapszerződéssel, azt nem írja felül.

Az ítélet tábla elsődlegesen a szerződés és a megállapodás viszonyát vizsgálta, nevezetesen azt, hogy a megállapodás „záró rendelkezését”, amely szerint „a szerződő felek jelen megállapodást elolvasták, értelmezték és mint az akaratukkal mindenben megegyezőt helybenhagyólag írják alá azzal, hogy amennyiben a jelen megállapodásban foglaltak az alapszerződések bármilyen rendelkezéseivel ellentétesek lennének, úgy a felek e vonatkozásban a jelen megállapodást tekintik az irányadónak.” hogyan kell értelmezni.

A régi Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint a nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogy azt a másik félnek a feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általános jelentése szerint érteni kell.

A felek nem vitásan a megállapodással lényegében az alapszerződés szerinti teljesítési határidő módosításában és annak teljesülése (tudniillik a módosult teljesítési határidő teljesítése) esetén - felfüggesztő feltétel alapján - a közöttük lévő elszámolás egy másik, az alapszerződéstől eltérő módjában, az átalányáras elszámolásban állapodtak meg.

A megállapodás az alapszerződés többi pontját, rendelkezését semmilyen formában nem érintette, nem módosította. Ebből pedig az következik, hogy a módosítással nem érintett rendelkezések nem lehettek a megállapodás rendelkezéseivel ellentétesek.

Az ettől eltérő elsőfokú bírósági ítélet szerinti értelmezés odavezethetne, hogy bármely, a megállapodással nem érintett, de az alapszerződésben lévő rendelkezés „hatályát” veszítené, azaz

nem lenne alkalmazható. [Pl. szavatosságra, a vállalás műszaki terjedelmére vonatkozó rendelkezések.] A megállapodással felek célja, akarata és nyilatkozata sem irányult erre.

Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően úgy foglalt állást, hogy a megállapodásban foglalt ún. felfüggesztő feltétel teljesülésének hiánya okán a megállapodásnak csak a teljesítési határidők módosítására vonatkozó rendelkezései léptek hatályba, azon túl a felek viszonyában az alapszerződés a hatályos és érvényes, amelyből következik, hogy a megállapodás nem szüntette meg, nem zárta ki az alapszerződés kötbérre vonatkozó 8. pontjában foglaltak alkalmazását.

Ezen túl a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy amennyiben a kötbérigényéről, mint az alapszerződésben biztosított jogáról a megállapodással lemondott volna, úgy azt kifejezetten kellett volna megtennie, amelyre nyilvánvalóan nem került sor, a régi Ptk. 207. § (2) bekezdésében foglaltak szerint pedig a jogról való lemondást kiterjesztően nem lehet értelmezni, annak kifejezettnek kell lennie.

A szerződés 8. pontja késedelmi, minőségi és meghiúsulási kötbérről rendelkezik, annak 2. bekezdése a dokumentáció késedelmes biztosítása esetén is lehetővé teszi a kötbér érvényesítését.

Ezen túl az alapszerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek N.3. pontja is úgy rendelkezik, hogy a megállapodás szerinti kötbérek nem válnak okafogyottá abban az esetben, ha megváltoznak az eredeti határidők, vagy a felek új időtervről állapodnak meg. Ez esetben a továbbiakban a megváltozott kivitelezési határidőkre érvényes a kötbérszankcióra vonatkozó megállapodás.

Mindezek alapján a felperes a kötbérigényét érvényesíthette.

Az ítéltáblának ezt követően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a szerződésben foglalt kötbérigényt megalapozó feltételek bekövetkeztek-e.

A kötbér járulékos kötelem, hatálya és érvényessége annak a szerződésnek az érvényességétől és hatályától függ, amelynek a biztosítására kötötték.

A felperes lényegében a dokumentumok késedelmes biztosítására kikötött kötbérigényét érvényesítette.

A megállapodásban rögzített 2011. június 30-ai teljesítési határidő, illetve annak 2.2. pontja szerinti hiánytalan dokumentáció átadási ideje - 2011. június 25. - a kötbérigény tekintetében nem teljesült.

Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal azonosan elfogadta a perben beszerzett szakvéleményeket, amelyek szerint az alperes által teljesített dokumentáció 2011. június 30-án 61%-os volt [32. szám alatti szakvélemény]. Az 52. szám alatti kiegészítő szakvélemény megjelölte, hogy az átadott villamosdokumentációknak milyen hibái voltak és megerősítette ebben a körben azt, hogy az alperesi teljesítés 61%-os.

A tény, hogy az alperes a módosított határidőben nem teljesítette teljes körűen a dokumentumok felperes részére történő átadását, megalapozzák a felperes kötbérigényét.

Ebben a tekintetben irreleváns, hogy a hiány a rendeltetésszerű használatot gátolta, kizárta-e, hiszen a felek szerződéses szabadságával és a kötbér lényegéből fakad az, hogy azt a felek a szerződés szerződésszerű teljesítés biztosítására köthették ki.

A kialakult bírói gyakorlat a kötbér elutasítására irányuló kérelmet úgy tekinti, hogy az kifejezett kérelem hiányában is magában foglalja a mérsékelésére vonatkozó kérelmet.

A régi Ptk. 247. §-a (1) bekezdésében foglalt szabályok szerint a túlzott mértékű kötbér összegét a bíróság mérsékelheti.

A Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.430/2017/6-I. számú ítéletében kifejtettek jelen jogvitában is

irányadóak, amely szerint a kötbér a legjelentősebb kötelembiztosíték. A bírói gyakorlat szerint a túlzott mértékű kötbért a bíróság csak kivételesen, a szolgáltatás értéke és a kötbér összege közötti kirívó aránytalanság esetében mérsékelheti. A kötbér mérséklése beavatkozást jelent a felek szerződési autonómiájába, korlátozza a felek ügyletkötési szabadságát, ezért a mérséklésre csak kivételesen kerülhet sor. A mérséklés során a bíróságnak az arányosság követelményét kell érvényesítenie, azaz a szolgáltatás értéke és a kötbér egymáshoz viszonyított arányát kell vizsgálnia. Emellett a bírói gyakorlat - a régi Ptk. hatályba lépése előtti magyar magánjog hagyományait követve - egyéb körülményeket is értékel a kötbér túlzott mértékének megítélése során, így a jogosultnak a teljesítéshez fűződő érdekét, a szerződésszegő magatartás enyhébben vagy súlyosabban megítélhető voltát, az okozott hátrány nagyságát és a felek helyzetét. Ezeket a körülményeket azonban az arányosság követelményének alapvető érvényesítése mellett helyesen csupán kisebb súllyal indokolt figyelembe venni [BH.2017.89.].

Az ítélet tábla a kötbér mérséklését indokoltan találta, amely során figyelemmel volt az alperesi késedelmes dokumentáció nagyságára, jelentőségére és arra, hogy a szakvélemények megállapításai alapján a dokumentációk késedelmes átadása a beüzemelést nem gátolta.

Mindezek figyelembevételével 60.000 euró összegre mérsékelte a kötbért és az alapszerződés rendelkezései szerint állapította meg az utána járó késedelmi kamat mértékét és e körben az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta [Pp. 253. § (2) bekezdés].

II. Az alperesi fellebbezés

II.1. A felperest illető vállalkozói díj

Az ítélet tábla a felperest illető vállalkozói díj jogalapja ésösszecszerűsege tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal nagyrészt egyetért. A másodfokú bíróság annak tulajdonított ügydöntő jelentőséget, hogy a felperes ténylegesen az általa túlfizetett vállalkozói díj egy részére vonatkozóan érvényesített igényt. Az ítélet tábla igazoltnak találta (F/32 szám alatt csatolt dokumentum), hogy az alapszerződés alapján a felperes az alperes részére 2011. április 29. napjáig, azaz a felek közötti megállapodásban rögzített és módosított 2011. június 30-ai határnapot megelőzően 1.129.680 euró összeget fizetett meg vállalkozói díj címén. A felperes ebbe az összegbe számította be az alperes által a kifizetésig végzett munkák értékét a szakértői véleményben megállapított 954.399,61 EUR összegben, amely 2011. június 30-án 78,2 %-os alperesi műszaki készsűtsűget jelentett.

A megállapodásban meghatározott, módosított teljesítési határidőig végzett alperesi munkák értéke szakkérdés volt, amely tekintetében a Pp. 177. §-a szerinti szakértői vélemény beszerzése indokolt volt. Az ítélet tábla az alperesi munkaérték tekintetében a beszerzett 31. szám alatti, és a kiegészített alapszakértői véleményeket a Pp. 182. § (3) bekezdésében foglalt hiányosságoktól mentesként, ítélezésének alapjául elfogadta, az abban meghatározott alperesi munkaértéket tekintette irányadónak.

Az alperes hivatkozása, amely szerint az általa végzett munkák értéke tekintetében a szakértői megállapítás nem igazolható, azért nem fog helyt, mert ahogy arra - bár a felperes által alperes helyett végzett munkák tekintetében - az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott, a tény bizonyos, hogy az alperes munkát végzett a megállapodásban foglalt és módosított határidőig. Ezeknek a munkáknak az értékét és mértékét a megállapodáshoz csatolt melléklet alapján mérni nem lehetett, tekintettel arra, hogy a megállapodásban foglalt feltétel, amely az átalányáras elszámolást lehetővé tette volna, nem valósult meg. A szakértői vélemények pedig arra utaltak, hogy az alperesi munkák felmérésének és értékének számítása során az alapszerződésben foglalt ... műszaki specifikációban rögzített követelményrendszert és az alapszerződéshez csatolt mellékleteket vették figyelembe.

Az alperes tényleges teljesítése és a felperes által vállalkozói díjként kifizetett euró összeg különbözete alapján helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy túlfizetésben van az alperessel szemben, a különbözet (1.129.680 euró - 954.399,6 euró = 175.280,4 euró). A felperes az összegből 112.520 euró igényt terjesztett elő, amely a fent kifejtettek okán megalapozott. Mindezekre tekintettel az ítéletábra ebben a körben az elsőfokú ítéletet e körben helybenhagyta [Pp. 253. § (2) bekezdés].

II. 2. Az alperes viszontkeresete.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és annak jogi indokolását a viszontkereset tekintetében maradéktalanul osztotta, ezért azt megismételni nem kívánja.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a perbeli esetben a 2/2002.PJE határozat nem alkalmazható és nem fog helyt az a hivatkozása sem, hogy a megállapodásban foglalt, a felek teljesítéséhez kapcsolódó felfüggesztő feltétel szubjektív, azaz nem alkalmazható. Állításával ellentétben éppen a hivatkozott jogegységi határozat foglalt úgy állást, hogy a [teljesítési] határidő is lehet felfüggesztő feltétel.

Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően vonta le a következtetését, mely szerint a nem vitatottan nem teljesült a felfüggesztő feltétel, és így a felek közötti megállapodásban foglalt átalánydíjra vonatkozó megállapodás nem lépett hatályba.

Amennyiben pedig a felek nem tértek át az átalánydíjas elszámolásra, úgy az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a megállapodás mellékletében foglalt elszámolás az irányadó. Ezért nincs jelentősége annak, hogy a megállapodás mellékletét a felperes aláírta-e vagy sem, hiszen az nem lépett hatályba.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét e körben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint helybenhagyta.

III. Perköltség

Mindenekelőtt utal az ítéletábra arra, hogy a felek az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését nem fellebbezték.

A felperes fellebbezése kisebb részben eredményre vezetett, míg az alperes fellebbezése teljes mértékben eredménytelen, amely miatt az elsőfokú eljárásban megállapított perköltség megváltoztatása is szükségszerű.

III.1. Elsőfokú perköltség

A felperes kereseti kérelme mindösszesen 504.750 euró, azaz - 308 forint árfolyamon számítva - 155.463.000 forint megfizetésére irányult.

A felperes kisebb részben lett pernyertes, mindösszesen 172.500 euró, azaz 53.130.000 forintnak megfelelő igény tekintetében, ezért pernyertességének aránya 33 %, míg 102.333.000 forint tekintetében pervesztes.

Az alperes viszontkereseti kérelme szerinti perérték 231.139 euró, amely - 308 forintos árfolyamon számítva - 71.190.812 forint.

Az alperes a viszontkereseti kérelme tekintetében teljes mértékben pervesztes lett, így a kereseti és a viszontkereseti kérelmek pervesztességének összevonásával (102.333.000 forint - 71.190.000 forint = 31.143.000 forint) megállapítható, hogy az elsőfokú eljárásban a 31.143.000 forint összeggel nagyobb értékben lett pervesztes a felperes, mint az alperes.

Az ítéletábra ezért az elsőfokú eljárás során a felperes által lerótt 1.500.000 forint eljárási illeték

33%-a, azaz 459.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, és csökkentette a pernyertesség és a pervesztesség arányának megváltozására figyelemmel az alperesnek járó ügyvédi munkadíjat, hiszen az elsőfokú ítéletben megállapított 27 %-os felperesi pernyertesség a másodfokú eljárás során 33 %-ra változott, azaz 6%-kal nőtt amely az alperesnek felperes által fizetendő ügyvédi munkadíj ugyanilyen arányú (6 %) leszállítását tette indokolttá.

III.2. Másodfokú perköltség

A felperes fellebbezése részben, 15 %-ban vezetett eredményre. A fellebbezett érték 392.250 euró, amely 120.813.000 forint, amelyből a megítélt 60.000 euró, 18.480.000 forintot tesz ki. Ennek levonásával a felperes 102.333.000 forint összegben pervesztes lett, 2.500.000 forint fellebbezési illeték lerovása mellett.

Az alperesi fellebbezett érték egyrészt a viszontkeresetéhez kapcsolódó 71.190.812 forint, továbbá a felperesi 112.500 euróhoz kapcsolódó 34.650.000 forint, így mindösszesen 105.840.812 forint. A felperesi és alperesi fellebbezett értékek különbözete 3.507.810 forint az alperesi oldalán, az alperes pervesztessége ezen összeggel nagyobb a felperesénél.

Erre figyelemmel a Pp. 81. §-ában foglaltak alapján kötelezte az ítélőtábla az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg a lerótt 2.500.000 forint fellebbezési illetékből 375.000 forintot, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdésében foglaltak alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjat.

Budapest, 2018. január 17.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Bicskei Ildikó s.k.
bíró